

EASY and ELEGANT
LATIN LETTERS

TO THE
DUKE OF CUMBERLAND

AND
PRINCESS MARY:

By their Royal Highnesses Preceptor,

J. T. P H I L I P P S.

[Price 1s. 6d. or bound with the Epist. Laconicæ, 3s.]

Philipps (J.T.)

R

EPISTOLÆ
SERMONE

Facili CONSCRIPTÆ ad SERENISSIMUM

Principem GULIELMUM,
DUCEM DE CUMBERLAND,

Annum septimum agentem.

Omnis in Ascanio chari fiat Cura Parentis. VIRG.

ACCEDIT
ORATIO
HABITA
DIE NATALI

SERENISSIMÆ DOMINÆ
CAROLINÆ Reginae,
Calend. MAR. MDCCXVI.

EDITIO NOVA EMENDATIOR.

L O N D I N I,
Typis J. W. PASHAM;
Impensis G. KEITH, Bibliopolæ, in Vico Gracechurch.
M DCC LXX.

ESTABLISHED
1840

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

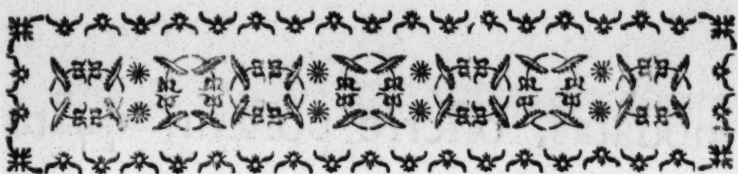
THE

THE

THE

THE

8

CELSISSIMO DOMINO

GEORGIO Secundo,

MAGNÆ BRITANNIÆ REGI
POTENTISSIMO.

J. T. PHILIPPS, S.

NESCIEBAM fane cui
rectius aut opportunius
has pagellas, teneræ ætati accom-
modatas,

DEDICATIO.

modatas, offerre possem, quam
tibi Princeps munificentissime,
utpote patri indulgentissimo, &
linguæ Latinæ cultori peritissimo,
optimoque Mecænati. Ut eas
aspicias eo vultu, quo viros
doctos aspicere soles, hoc est
sereno atque alacri, abs te
submisse & vehementer quæso,
ad feria etenim atque ad ma-
jora ducunt. Supereſt ut quo-
tidiana

D E D I C A T I O .

tidiana vota pro incolumitate
Majestatis tuæ, qua publica salus
continetur, & suscipiam & sol-
vam. Vale.

Prid. Calend. APRIL.

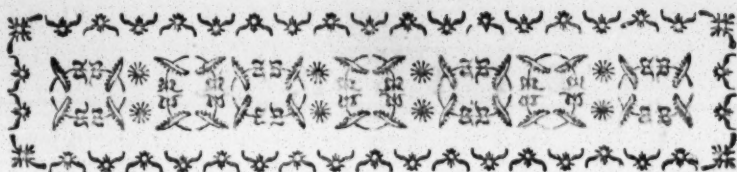

For the Use of SCHOOLS.

Lately published, by G. KEITH, in Gracechurch-street,

New and neat Editions of

1. **P**hilipp's new and easy Method of Teaching the Learned Languages, 8vo, Price 5s.
2. Bailey's Latin and English Exercises, 12mo, 1s.
3. Chambaud's French and English Dialogues, 1s.
4. Clare's Introduction to Trade and Business, 8vo, 3s.
5. Dean's Practical Arithmetic, 8vo, 4s.
6. Geography for Children, with Maps, 1s. 6d.
7. Hayes's Negotiators Magazine, 8vo, 6s.
8. ——— Complete Bookkeeper, 8vo, 4s.
9. Hudson's French Scholar's Guide, 12mo, 3s.
10. ——— New Introduction to Trade and Business, 1s. 6d.
11. ——— New Introduction to Latin, 8vo, 1s.
12. Keil's Lectures in Astronomy, 8vo, 6s.
13. Martin's Philosophical Grammar, 8vo, 6s.
14. ——— Complete System of Decimals, 8vo, 5s.
15. New Guide to Geography, with Maps, 12mo, 2s. 6d.
16. Mason's Short-hand improved, 12mo, 2s. 6d.
17. Rose's new Translation of Sailust, 8vo, 3s.
18. Wilson's Surveying improved, 8vo, 6s.
19. Hawney's Complete Measurer, 12mo, 2s. 6d.
20. Wright's Divine Songs for Children, 6d.

SERENISSIMÆ DOMINÆ

M A R I Æ,

Magnæ Britannicæ Principi.

Serenissima Domina,

NOVI te esse bene versatam in geographi-
cicis ; ideoque tua cum venia propo-
nam tibi quæstiones duas : primum, dic
mihi, quot sunt Imperatores in Europa ? secun-
dum, dic quæso, quot sunt Reges ? Vale. *Aug.*
1730.

Part I.

B

EPIST.

E P I S T. II.

SUNT in Europa nostra Imperatores tres, Imperator scilicet Turcarum, Russorum, atque Germanorum. Reges vero novem, Rex scilicet Magnæ Britanniae, Galliae, Hispaniae, Sardiniae, Daniae, Sueciae, Prussiae, Poloniae, atque Portugalliae vel Lusitaniae. Vale.

E P I S T. III.

PISCES manu tua capti nudiustertius erant sapidissimi; sed epistola tua, heri mihi redita, erat multo sapidior & palato meo gratior. Vale.

E P I S T. IV.

HERI post meridiem optime vertebas epistolam Latinam Anglice; ideoque vehementer te quæso, ut hodie quoque vertas in linguam vernaculam has sex lineas sine mora. Quod si feceris (facies sine dubio) ego multum tibi debebo, & eris subito caput liberum. Vale.

E P I S T.

E P I S T. V.

VIdisti cursum equestrem hodie mane; dic mihi quæso, quis equus fuit victor? An erat ater vel albus? quænam habuit signa? an habuit stellam in fronte, vel caudam longam? & quem habuit dominum? quia ego plane sum ignarus, & nihil novi de hoc negotio. Vale.

E P I S T. VI.

Gulielmus Cumberlandiæ Dux, frater tuus charissimus, hodie finem ponet versioni Anglicæ Sexti Ruffi: Si tibi placet, tu potes legere hanc brevissimam & elegantissimam historiam populi Romani a principio usque ad finem. Vale.

E P I S T. VII.

EGO rogo te submisse & vehementer, ut commendes Domino Regi atque Reginae Gulielmum Ducem, quia hodie non fuit diligens, sed ipsa diligentia. Expedivit magnum pensum

& utile ; totum enim librum historicum vertit in linguam vernaculam : & si recte judico, justum est habeat aurum & argentum pro laboribus suis. Vale.

E P I S T. VIII.

EGO spero te daturam operam tuis studiis toto pectore, quia crastina die ibis venatum cum Domino Rege & Regina ; & tu bene nosti quod expedire debes pensum duplex, alioquin ego te conveniam bene mane hora octava matutina. Vale.

E P I S T. IX.

TU vitam agis felicissimam, videbis enim cursum equestrem. Ego cogor manere domi, quoniam non est mihi equus neque currus : & ambulare non possum, quia vehementer pluit. Vale,

E P I S T. X.

AUdivi heri a Domina H. te acturam Tragediam de morte Catonis, qui sibi intulit violentas manus: dic mihi quæso, si hoc verum est; quia valde velim esse spectator hujus actus, ut sit mihi materia nova laudandi Mariam Principem. Vale.

E P I S T. XI.

GRatulor tibi, gratulor mihi, gratulor omnibus nobis, quoniam fuisti hodie mane tui juris ante horam undecimam, & habuisti potestatem ludendi per duas horas continuas. Tu bene vides fructus dulces diligentiae tuæ. Vale.

E P I S T. XII.

UTinam repetas diligenter tuum pensum sine titubatione, alioquin debes de novo legere, quod tibi non erit gratum. Ego serio loquor, non per jocum. Vale.

E P I S T. XIII.

BAlæna est princeps piscium, & regnat in mari, & nemo audet illi resistere. Aquila regnat in aëre, & est princeps avium. Denique, Leo est rex omnium quadrupedum, & imperat bestiis terræ. Vale.

E P I S T. XIV.

DIC quæso quid velis ad prandium: si amas pisces; dabo salmonem, carpionem, truttam & anguillam. Si autem amas aves; habebis parvam gallinam bene coctam, & duas perdices. Vale.

E P I S T. XV.

SI tua serenitas Regia vult ludere, & esse sui juris die Saturni; tu debes studere vehementer, & expedire pensum duplex: hoc est præceptum expressum Domini Regis, atque Dominæ Reginae. Ego te moneo ut abstineas a tuis nugis: non jocos, sed amice & serio loquor. Vale.

EPIST.

E P I S T. XVI.

AUdio te bene dedisse operam studiis sub ductu Domini P. qui vehementer te laudat, & admiratur tuam diligentiam : ego spero quod toto tuo pectore dabis quoque operam studiis Latinis.

E P I S T. XVII.

REM miram habeo tibi dicendam : Celsissima Louisa, soror tua, optime dedit hodie operam studiis, & promptissime numeravit Latine ab uno usque ad centum, sine minima titubatione. Rogo te, laudato eam apud Reginam ; & mihi gratum facies, ut nihil gratius esse possit. Vale.

E P I S T. XVIII.

EST voluntas potentissimi Regis Magnæ Britanniae, ut Maria Princeps, cum sorore Louisa & Gulielmo Duce, præstent pensum duplex ; ideoque ad te scribo non unam epistolam sed duas : & post meridiem habebis quoque binas

litteras ; alioquin cras tibi nullus dies festus est sperandus, nulla potestas ludendi. Vale.

E P I S T. XIX.

TUA Serenitas non amat litteras Latinas, quia nolebas hodie mane legere meas epistolas, quamvis essent faciles atque breves. Rogo tuam Altitudinem, ut sis exemplar modestiæ, & diligentiae, alioquin non plus ad te scribam. Vale.

E P I S T. XX.

LEGI epistolam tuam Latinam bis, ter, quater, quinquies, & de novo legam millies, quia est dulcior saccharo & melle, & meo palato grata. Stylus tuus est clarus & facilis, non obscurus nec perplexus. Vale.

E P I S T. XXI.

EGO novi te esse divitem, ac habere aurum & argentum, & multas res pretiosas in tua possessione. Tu, optima Domina, bene nosti, me esse pauperem : rogo te, da mihi mille aureos, & laudabo te toto meo pectore.

E P I S T.

E P I S T. XXII.

EST puella nobilis in hac domo, quæ potest loqui Gallice, Germanice & Latine : rogo te, optima Maria, dic mihi, quomodo vocatur hæc egregia virgo, & gratias agam tibi maximas. Vale.

E P I S T. XXIII.

IGnavi amant diem festum ; sed tu non es ignava, sed diligens & studiosa ; ergo non vis habere diem festum. Frater tuus aliquando est ignavus, & sine dubio amat diem festum. Vale.

E P I S T. XXIV.

HERI nolebas studere, ludebas, nugabaris, & saltabas toto pectore, quod mihi fuit valde ingratum : serio loquor, non possum tuam Altitudinem laudare, quia hic modus agendi non est laudabilis. Vale.

E P I S T. XXV.

SI judicas me esse bonum coquum, te moneo ut cœna tua sit modica; ede duas alas alaudæ cum frustulo panis, & bibe poculum aquæ limpidæ; tum compone te in lecto, & dormito ad horam septimam matutinam: si hæc cœna tibi placet, erit mihi gratum. Vale.

E P I S T. XXVI.

SErenissimus Gulielmus, frater tuus charissimus, vertit historiam Romanam Sexti Rufi in linguam Anglicam, quam proposuit dedicare clarissimo tuo nomini, ut sit monumentum fraterni amoris erga te maximum. Vale.

E P I S T. XXVII.

SÆPE loqueris de legendis Corderii dialogis, laudo tuum propositum: Corderius est certe liber optimus. Post septimanas tres leges hunc libellum a principio usque ad finem. Vale.

E P I S T.

E P I S T. XXVIII.

EGO spero te non ivisse venatum die Saturni, quia pluebat vehementer atque dense; & audio equos titubasse & excussisse suos equites in terram. Quæso tuam Serenitatem, dic mihi amice, si hæc sunt vera necne? Vale.

E P I S T. XXIX.

Celissimus Gulielmus, frater tuus charissimus, dedit mihi dono uvas dulcissimi saporis: quæso te, da tu quoque racemos duos Præceptoris tuo, qui scribit ad te Latinas epistolas bis de die. Vale.

E P I S T. XXX.

PER brevitatem temporis non possum ad te scribere prolixas epistolas; sed verbum sat sapienti. Quæso te, verte in linguam Anglicam has brevissimas epistolas, & eris tui juris ante horam duodecimam. Vale.

EPIST.

E P I S T. XXXI.

Quomodo res tuæ procedunt? Dic mihi si
amas linguam Latinam? si tibi placet, pro-
ponam tibi quæstiones sex :

1. Quis creavit mundum?
2. Ex qua materia creavit Deus mundum?
3. Quot sunt elementa?
4. Quando splendet sol?
5. Quando splendet luna?
6. Quot sunt planetæ?

Optima Maria, si potes has lineas explicare,
eris tui juris, & non plus studebis hoc tempore.
Vale.

E P I S T. XXXII.

Aliquis mihi dixit, charissimam sororem tuam
Carolynam laborare pedibus ex titubatione,
cum ambularet foras. Quæso te, dic mihi, quo-
modo valet? & cave tibi ne titubes currendo im-
modice. Vale.

E P I S T. XXXIII.

CAndide atque submisſe dicam tibi, quid de tua Serenitate judicem, niſi fallor, fatigata es legendo epiſtolas meas : quod ſi hoc eſt verum, ego quoque ero fatigatus ſcribendo : & neceſſarium eſt, ut convertas mentem tuam ad explicandos Corderii dialogos. Vale.

E P I S T. XXXIV.

TU prodis foras quotidie hora ſeptima matutina cum chariſſima ſore Louiſa, & rediſ domum hora octava ad ſtudia promovenda : hoc modo tu curas prudenter & ſanitatem corporis & culturam bonæ mentis. Vale.

E P I S T. XXXV.

Promiſiſti iterum atque iterum laudare ſorem Louiſam toto tuo pectore coram Rege & Regina, quia pergit bene agendo : ſed quid hoc ſibi vult ? tua Serenitas non ſtat promiſſis ſuis ; debes eam laudare ſine mora, alioquin ego te non laudabo. Vale.

E P I S T.

E P I S T. XXXVI.

NON possum hodie ad tuam Altitudinem scribere prolixam epistolam propter brevitatem temporis: ideoque cura diligenter tuam valetudinem, & pergito bene agendo. Vale.

E P I S T. XXXVII.

PRecor Deum Optimum Maximum, ut dies crastinus non sit pluviosus, sed serenus, ut tua Serenitas prodeat foras in curru, cum Domina Regina & sororibus tuis, ad capiendum magnum cervum, qui pedibus est celer, sed canes multo celeriores. Vale.

E P I S T. XXXVIII.

SOL in cœlo splendet de die, luna splendet de nocte: sed tu doctissima Maria ornamentum fœminini generis, splendes de die & de nocte, in modestia, bonitate, prudentia, & aliis virtutibus innumeris. Vale.

EPIST.

E P I S T. XXXIX.

SALVE Optima Maria Princeps ; profint
tibi tres pastus de die : jentaculum, prandi-
um, & cœna ; & tibi precor mentem sanam in
corpore sano ! Vale.

E P I S T. XL.

EST elegantissima Domina in hoc palatio,
quæ non habet octo annos, quem totus po-
pulus amat & admiratur : non est bona, sed bo-
nitas ; non diligens, sed ipsa diligentia. Vale.

E P I S T. XLI.

TUA Serenitas omnia novit, que geruntur
in hac aula ; rogo te, dic mihi, an aditum
habuerit legatus potentissimi Regis Prussiæ hodie
conveniendi clementissimum Dominum & Regem
nostrum ? si vis monere me, utrum hoc verum sit
necne ; gratum mihi facies, ut nihil gratius esse
possit. Vale.

EPIST.

E P I S T. XLII.

SI memoriæ mandaveris orationem quam Dominus Jesus docuit discipulos suos, eris hoc tempore matutino tui juris. Pensum est valde modicum, quia eam memoriter Gallice bene retines, necnon Anglice; & justum est, ut Latine quoque edifcas hanc divinam precandi formulam. Vale.

E P I S T. XLIII.

EGO testis sum tuæ diligentiae in promovendis tuis studiis, quoniam heri post meridiem scripsisti elegantissime orationem Dominicam Latine. Quæso te, serenissima Princeps, scribe de novo exemplar unum; & mihi gratum facies. Vale.

E P I S T. XLIV.

ROGO te, charissima Maria, abstine ab omni ludo & nugis, & esto exemplar industriæ & bonæ indolis; quia soror tua natu
minima

minima te imitatur in rebus omnibus. Si tu ludis, illa ludit; si tu nugaris, illa nugatur; si tu es modesta, illa erit modesta. Vale.

E P I S T. XLV.

OMNIS populus affirmat Regem, atque Reginam brevi tempore ituros esse Richmondam, & ibidem mansuros. per tres septimanas. Si hoc verum est, ego ambulabo tecum in horto tempore matutino, si tibi erit gratum, quia valde amo ambulationem matutinam, Vale.

E P I S T. XLVI.

TU debes expedire magnum pensum, quia tuum nomen est illustrissimum in republica literaria, & ubique habes buccinatores tuæ laudis. Soror Louisa est adhuc parvula, pensum parvum ei sufficit. Vale.

E P I S T. XLVII.

OMnia promissa sunt præstanda; hodie mane promisi tuæ Altitudini epistolas duas; ego præsto quod promisi; ideoque sum vir bonæ fidei, quia sto meis promissis. Sta tu quoque tuis, optima Maria, & ero buccinator laudum tuarum. Vale.

E P I S T. XLVIII.

Multa tibi debeo, diligens fuisti hodie mane & benigna; perge, te quæso, bene agendo, quia plura tibi debere volo. Ignavis pueris atque puellis ego nihil debere volo, quia natura sum laboriosus, & non amo fucos atque fungos. Vale.

E P I S T. XLIX.

DOminus Dux, frater tuus serenissimus (cellissimus) hodie mane capiebat magnum piscem duos pedes longum, quem dono dedit charissimæ suæ sorori Ameliæ in prandium; vidi eum vivum & in corbe ludentem. Vale.

EPIST.

E P I S T. L.

NISI tu repetas duas paginas, non habebis diem festum; non habebis bonum jentaculum, neque prandium, neque cœnam, neque potestatem ludendi. Sed si bene des operam studiis, habebis aurum & argentum, & te laudabo semper. Vale.

E P I S T. LI.

HÆC pluvia est grata omnibus, quia pulvis est molestus oculis, neque Dominus Rex audet ire venatum, ne titubent equi propter terræ ficcitatem. Sed tu Serenissima Domina sine dubio semper amas tempus ferenum. Vale.

E P I S T. LII.

PER tres dies continuos ludis, venaris, cursus equorum spectas, uno verbo, nihil agis in studio bonarum literarum: si hoc modo pergis, non facile addisces linguam Latinam. Vale.

E P I S T. LIIL.

HERI post meridiem tu agebas comœdiam in hoc cubiculo, tenentem pedum in manu dextra, acsi esse custos ovium; soror Louisa eandem agebat personam; Cumberlandiæ Dux erat cursor; & virgo aliqua, quam ego non novi, erat vestita vestibus albis, acsi esset sacerdos aut spectrum. Vale.

ILLUSTRISSIMO

ILLUSTRISSIMO atque SERENISSIMO

Principi G U L I E L M O,

Duci de C U M B E R L A N D.

J. T. P H I L L I P P S, S. D.

E P I S T. I.

VEHEMENTER a me petebas, Principum optime, ut per literas te docerem,
Quid est Sapere? Hodie honestissimo tuo desiderio satisfaciam libenter; ante omnia discute somnum bene mane, indue te eleganter, lava

manus & faciem aqua limpida ; flexis genibus
 precare Deum Optimum Maximum, ut sospitet
 Dominum Regem, atque clementissimam Regi-
 nam, & benedicat studiis tuis omnibus. Hæc
 officia viri boni si præstiteris indefinenter, vere
 sapiēs. Vale. Die vigesimo octavo *Novemb.*
 1727.

E P I S T. II.

Literas meas fuisse tibi gratas, gaudeo ex
 animo ; ideoque quæstioni tuæ de Sermone
 Brutorum, profecto satis curiosæ, paucissimis re-
 spondebo. Omnia Bruta edunt sonum aliquem
 naturalem, in omni regione eundem. Agnus
 balat Be, be, be ; Lupus in Gallia atque Ger-
 mania, ululat Lu, lu, lu. Sed aliquæ aves
 imitantur vocem humanam, ut Psittacus, atque
 Corvus, qui satis distincte loquuntur Gallice,
 Germanice, atque Græce, si habeant doctos Præ-
 ceptores. Vale, & da operam linguæ Latinæ.
 Et si me amas, cura ut valeas. Die 30 *No-*
vemb. 1727.

E P I S T. III.

HÆC Machina pulcherrima, quam habes ob oculos ; Cœlum cum suo ornatu ; Aer cum suis incolis, quæ volant fursum deorsum ; Terra vestita herbis, arboribus, & animalibus omnis generis ; creata fuit ab Artifice sapientissimo, spatio sex dierum : Qui adhuc gubernat & conservat omnia, alioquin omnis Creatura rediret in nihilum, unde fuit producta ; quod si consideres sæpe cum animo tuo (charissime Princeps) coleres modestiam & pietatem, & omnibus nugis valediceres sine mora, quod ut facias, Deum nocte dieque precor. Vale. Die primo *Decemb.* 1727.

E P I S T. IV.

DE natura Dei Optimi Maximi, & creatione omnium rerum, nuper scripsi : Examinabimus hodie, si tibi placet, quatuor Elementa, cum suis incolis, mare nutrit pisces, quorum Rex est Balæna ; in aere regnat Aquila, avis rapacissima ; terra est diversorium omnium

animalium, quibus præest Homo, qui ea gubernat pro suo libitu. Has paucas lineas, si Anglice vel Germanice ad amussim interpreteris, eris Dux charissime, plusquam dimidium animæ meæ, Vale. Die 20 Decemb. 1727.

E P I S T. V.

Ignis est ex numero Elementorum, attamen nullum animal potest in eo vivere; quod attinet enim Salamandram, quam aliqui affirmant vivere in igne, credo esse meram fabulam. Ignis excitatur beneficio chalybis & filicis, cujus scintilla minima aliquando causa est maximi incendii, quod multas domos splendidas reducit in cineres. Vale. Die 30 Decemb. 1727.

E P I S T. VI.

MOnui te heri, Serenissime Princeps, Ignem Elementum esse sterile, & nullas habere incolas, nihilo minus tamen est causa vitæ, non tantum in quadrupedibus, & avibus cœli, sed etiam in vermibus terræ; præterea neque gramen cresceret in campis, neque ulla arbor ferret

ferret fructus, sine calore ignis; uno verbo, quicquid vides tuis oculis, sine beneficio ignis, mutaretur in glaciem durissimam. Jubeas rogo ancillam tuam, ut accendat splendidum ignem bene mane, quod mihi homini seni ita gratum erit, ut nihil gratius esse possit. Vale. Die 4 Decemb. 1727.

E P I S T. VII.

IN duabus epistolis heri atque nudius tertius ad te, Charissime Discipule, datis, satis ni fallor scripsi de natura atque indole ignis. Hoc tempore scias velim, Fumum esse humorem aqueum ligni, vel carbonis, qui ascendit in altum, & postea dissipatur in aerem; & si qua particula hujus fumi adhæreat camino, vocatur Fuligo, qui si inflammetur, tota domus comburitur; ideoque habemus parvos pueros, qui bis in anno purgant nostros caminos, ne quid accidat infortunii; & in summitate domus, canunt alta voce, magna alacritate animi, Sweep, Sweep. Vale. Die 5 Decemb. 1727.

E P I S T. VIII.

QUAM primum te cognoveram, fatis videbam esse tibi magnum ingenii acumen, & te natum non ad colendas nugas, ut alii pueri nostri temporis, sed ad tractandas bonas literas. Proposuisti mihi heri, Princeps Optime, quæstionem satis curiosam, sed difficilem explicatu, Exempli gratia, a me petebas, siqua res redigitur in nihilum? respondebo tibi, verbis quam potero paucissimis: Materia est immutabilis, & semper eadem, sed varias, & quotidie induit novas formas; ut, pluvia si parum gelata, fit nix; si magis, fit grando; si vero maxime fuerit gelata, fit glacies; & tamen semper est aqua. Ita tu, siue sis nudus, siue indutus tunica nigra vel rubra, semper Gulielmus es Cumberlandiæ Dux, mihi sub omnibus modis maxime charus. Vale. Die 6 Decemb. 1727.

E P I S T. IX.

APUD me stat nullum prætermittere diem quin ad te scribam epistolam sermone Latino;

fino ; ut velis nolis, tu recte intelligas me
 quotidie intendere animum meum, ad promo-
 venda tua studia quantum possum maxime :
 Quamvis bene novi me frustra laborare, nisi
 tu quoque Princeps eruditissime, tua præstes
 officia. Quamobrem esto bono animo, perge
 per montes altos, valles profundas, campos pla-
 nos, & opacas filvas ; en adsum dux itineris,
 donec pervenias ad hortos pulchros, ubi car-
 pes manu tua flores atque fructus Arboris Sci-
 entiaë. Feliciter vale. Die septimo *Decemb.*
 1727.

E P I S T. X.

VArias ad te dedi Epistolas de natura qua-
 tuor Elementorum. Jam ordo requirit,
 ut aliquid scribamus de metallis & lapidibus pre-
 tiosis, qui nascuntur in sinu terræ, & quos ho-
 mines inde effodiunt magno labore suo ; sed ante
 omnia loquamur de Auro, omnium Metallorum
 gravissimo ; quod semper est charum, quia rarum.
 Ideoque valde abs te peto, Discipulorum opti-
 me, da mihi dono mille aureos : Quod si feceris ;
 factum (sine dubio) gratum mihi facies, ut nihil
 gratius

gratius esse possit. Vale feliciter. Die 8. Decemb. 1727.

E P I S T. XI.

CUM esses Richmondæ, non per jocum, sed sæpe dicebas serio; quemadmodum magnes trahit ferrum, eodem modo studia literarum trahunt animum meum : Deus Optimus Maximus te fervet, & sospitet per multos annos, in hoc optimo tuo proposito; ut tu ipse Dux Serenissime, instar magnetis, trahas ad te, non tantum oculos, sed animos quoque omnis populi Britannici : Ideoque peramanter abs te peto, ut semines in animo tuo candido, omnis virtutis semina, quæ crescant denique in magnam arborem, ferentem aurea poma; modestiam scilicet, & pietatem, quam ut feras in magna copia, Deum vehementer oro & veneror. Vale. Die nono Decemb. 1727.

E P I S T. XII.

SÆPE te moneo & hortor, ut tibi caveas ab adulatoribus, qui affectibus animi tui inserviunt,

viunt, sed dignitatem famæ tuæ plane negligunt :
 Ideoque ne mihi irascaris quæso, si epistola mea
 sit aliquando aspera & vehemens, dissuadendo te
 ab omni procacitatis genere; quia meum officium
 est adhibere remedium morbis animi, quemad-
 modum boni medici curare student varios mor-
 bos humani corporis. Ego Deum precor omni
 tempore matutino, ut det tibi mentem sanam in
 corpore sano. Felicissime vale. Die decimo
Decemb. 1727.

E P I S T. XIII.

Hodie mane in somno fui turbatus; habui
 enim ob oculos, parvum puerum formæ
 profecto elegantissimæ, bene vestitum, stantem
 inter duas foeminas, quarum impudens & pe-
 tulans una, obtulit ei voluptates vanas, atque
 nugas omnis generis, easque proposuit ei pro
 summo bono. Altera vero matrona erat placida
 satis, atque modesta; promittebat ei famam im-
 mortalem, & amorem omnis populi Britannici,
 felicitatem veram magni Principis. Tum egre-
 gius ille puer, ægre ferens petulantiam istius fœ-
 minæ nullius frugis, abi inquit in malam rem,
 cum

cum sua adulatione & malis fraudibus: Quæſo te, interpretare hoc ſomnium meum, & magnum tibi debebo beneficium. Vale. Die undecimo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XIV.

BReviffimas hoc tempore ad te (Princeps illuſtriſſime) ſcribo literas, quia Morpheus & ſua filia Ignavia clauſerunt meos oculos, & detinuerunt me in lecto ad horam uſque octavam; ſed craſtina die diſcutiam ſomnum hora ſexta matutina, & dabo ad te epiſtolam bene longam & prolixam, omni genere officii & benevolentia plenam. Vale. Die duodecimo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XV.

PRO elegantiffimo libello, quem mihi dono dedifti, maximas ago tibi gratias: Summa etenim voluptate eum legi a capite ad calcem: Doctiffime deſcribit Coronationem Regis & Reginae, multa proferit de virtutibus ſereniſſimarum Principum tuarum ſororum; ſed & Fredericum, Wallia

Walliæ Principem, vocat spem Patriæ, & delicias humani generis; & te quoque his verbis alloquitur, Salve Gulielme Magnæ Britanniæ & Saxoniz Stella clarissima. Vale. Die decimo tertio *Decemb.* 1727.

E P I S T. XVI.

Observavi jam per multos dies continuos, Librum Exodi valde esse difficilem, & nullo modo tibi gratum; quamobrem præteribimus secundam hujus libri partem, & aggrediamur Historiam Joshuæ, quæ adeo est lectu jucunda ut nihil jucundius esse possit. Hic enim habemus transitum populi Israelis per fluvium Jordanem, mortem sacrilegi Achan, Jerichuntem cornuum sonitu destructam, & Hai urbem per insidias captam, & combustam flammis. Vale. Die decimo quarto *Decemb.* 1727.

E P I S T. XVII.

BENE nosti ex chartis geographicis, Princeps eruditissime, Arabiam esse sitam ad
mare

mare Rubrum, contiguam Ægypto per Isthmum Suez. In hac regione vixit Job Vir sanctissimus, cujus historiam tu adeo amas. Jethro quoque sapientissimus, qui obviam ivit Moysi egredienti ex Ægypto, erat hujus terræ incola : & ille princeps, quem heri vidimus in Aula Regis, est natione Arabs : Credo eum non esse valde divitem, & ducit procul dubio vitam tristem & acerbam in terris peregrinis, sine magna vi auri & argenti. Quod ad me attinet, mallem te docere linguam Latinam, quam possidere titulum Principis sine Principatu. Vale. Die decimo quinto *Decemb.* 1727.

E P I S T. XVIII.

EN habes epistolam meam responsoriam ad quæstionem tuam curiosum de natura Galli. Est avis pugnax & vigilans, qui tempore matutino, suo cantu, vocat agricolas ad labores. Sybarites vero, Græciæ populus ignavus, eum in odio habebant, ut ad horam nonam dormire possent. Sed velim scias, in tuo cubiculo te habere duos gallos, quorum unus dirigit manum dextram, alter tuos pedes.

Habes

Habes quoque, Dux charissime, Gallam magni pretii, quæ formare studet tuum animum ad honestos mores. Hæc tua Galla plus valet quam centum Galli. Vale. Die decimo sexto *Decemb.* 1727.

E P I S T. XIX.

E Pistolam ad te heri, Principum optime, dedisti satis longam, de cantu galli gallinacei; hodie ad te dabo aliquid literarum de Luscinia melodia, quæ omnium avium canit dulcissime, & nisi fallor, suavitate suæ vocis, superat omnes cantatores, qui magna mercede conducti, clamant in theatris nostris alta voce ha! ha! ha! & negligitur Philomela, quæ canit nocte dieque, in campis & vallibus, sine prece & sine pretio. Vale, & Philomelam ames rogo. Die decimo septimo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XX.

Multa nudiustertius ad te scripsi de natura & indole variorum animalium: sed nescio quo fato, oblitus sum magni Elephantis; qui
 Part I. D est

est quasi imperator omnium quadrupedum ; potest enim gestare in suo dorso plusquam triginta viros, quemadmodum legibus in historia ; attamen hoc maximum animal, non potest ferre porci grunitum : eodem modo magni Principes ægre ferunt strepitum atque clamores. Vale, & esto semper placidus. Die decimo octavo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXI.

Mitto tibi Terentium gallico latinum, cum figuris satis lucidis ; utinam mihi liber esset elegantior, tecum profecto communicarem libenter. Observa diligenter personas omnes dramatis, & præcipue Phormionem, nebulonem maximum, qui bono seni verba dedit & imposuit turpiter. Tu interea, charissime Dux, ita gravissimè & modestissimè te gerito, ut omnes spectatores dicant, velint nolint, partes tuas te optime egisse. Vale. Die decimo nono *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXII.

IN illustrissima schola Westmonasteriensi, recreasti animum tuum sermonibus Terentii poetæ, oculos elegantissimis actorum vestibus, & aures tuas exhilarasti musica suavissima: dic amabo, tota comœdia quomodo est peracta? quis bene, quis male, quis denique mediocriter se gessit? qui quæso adfuerunt episcopi? cum quibus nobilibus viris habuisti colloquia, me doceas rogo. Tu sine dubio, serenissime Princeps, superasti spem atque expectationem omnis populi, præbendo te speculum bonæ mentis, ut decebat Guilielmum Cumberlandiæ Ducem. Feliciter vale. Die vigesimo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXIII.

OVidii Metamorphoses splendissimis figuris ornatae, quas heri tibi dono obtulit bonus ille senex, doctissimus dominus Phrafer, est profecto liber adeo elegans, ut nihil elegantius esse possit; & apud me stat, cum dies fuerint longiores, legere tecum has jucundissimas Ovidii fabu-

las, adjungendo sensum moralem cujusque fabulæ, quod multum contribuet (Deo dante) ad formandos mores tuos, & animum tuum tene-
rum ad virtutem. Vale feliciter. Die 21 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXIV.

SI Dominus noster rex Georgius secundus non esset valde clemens atque benignus, actum fuisset de vita domini — quem propter homicidium ab eo commissum, judices damnaverant ad suspendii patibulum, cum amico suo, domino — natione Scoto. Quamobrem vir sapiens debet in odio habere omnia jurgia, & animorum acerbitates, cogendo primos irarum impetus, & refrænando inordinatos affectus nostros, qui sicut equi feroces præcipitant homines in barathrum miseriæ. Vale & me amare pergas rogo. Die 22 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXV.

GRatulator tibi, gratulor Regi atque Reginae;
uno verbo, gratulor toti generi humano,
feli-

feliciſſimum hunc diem natalem Jeſu Chriſti; qui noſtram naturam libenter induit, & paſſus eſt mortem acerbiffimam, ut redimeret nos miſeros peccatores, a ſervitute Diaboli. Ille eſt ſemen muliebre promiſſum in paradifo Evæ & Adamo, primis noſtris parentibus, ad conterendum caput ſerpentis. Officium meum eſt, chariſſime diſcipule, & tuum eſt quoque officium, imitari a prima tua juventute vitam piſſimam dulciſſimi Jeſu. Vale. Die 25 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXVI.

QUemadmodum heri celebravimus nativitatem Jeſu Chriſti, ita hodie eccleſia Chriſtiana memoriam Stephani, viri ſanctiſſimi, qui pro veritate religionis noſtræ lapidatus fuit a Judæis; (omnium hominum qui fuerunt, qui ſunt, vel unquam ſunt futuri, longe peſſimis.) Dulce eſt pro veritate & pro patria mori; ſic etenim viri boni acquirunt ſibi famam immortalem. Vale feliciter, ſemper ama veritatem, & cole religionem. Die 26 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXVII.

QUI nostro tempore scribunt ad magnos principes, maxima pars epistolæ consumitur in laudando bona corporis, formam pulcherrimam scilicet, & membrorum firmitatem; vel laudant bona fortunæ, ut sint tituli dignitatis, vel magna vis auri & argenti; sed, charissime Princeps, sic tu tibi persuadeas velim, bona corporis sunt incerta, bona fortunæ habent alas; ideoque author tibi sum, ut diligenter quæras bona animi, virtutem scilicet & scientiam, quæ nunquam te deserent, sed manent post funera, nomenque tuum reddent maximè charum feris nepotibus. Vale.
Die 27 Decemb. 1727.

E P I S T. XXVIII.

FAMA est vulgata in ore omnis populi, dominum regem creaturum Barones (anglice my Lords) quorum unus est illustrissimus de Compton, dominus ex antiquissima familia natus, qui per multos annos inservivit regibus Angliæ, toto pectore; ideoque justum est, ut vir adeo
bonus

bonus accipiat mercedem bonæ fidei. Quomodo autem creatio Ducum atque Baronum differat a creatione divina, vel productione alicujus rei ex nihilo, jamdudum nosti ex capite I. Geneseos. Vale. Die vigesimo octavo *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXIX.

L E G I nudiusquartus in novellis publicis, quid & quantum tu præstiteris in gratiam domini Palauret. Quomodo fratrem ejus liberaveris a tristissima servitute, & eum feceris caput liberum. Hæc profecto erat actio vere heroica, & juvene Cumberlandiæ Duce digna: amabo perge alacriter hac via recte, quæ ducit ad gloriam immortalem; adjuvando viros bonos, & colendo optima studia litterarum. Vale. Die 29 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXX.

A Ffirmatur in novellis publicis clementissimum regem paucos post menses profecturum esse in Germaniam, & quod caput rei est, ducturum esse secum in Angliam serenissimum

Fredericum Walliæ Principem, fratrem tuum charissimum; qui quam primum te viderit, ruet in collum tuum, & libabit tibi mille oscula; & si tu velis (charissime Gulielme Dux) gratum facere optimo tuo fratri majori natu, alloquere eum Latine, quia Germaniæ principes reddunt linguam Latinam sibi vernaculam. Die 30 *Decemb.* 1727.

E P I S T. XXXI.

HOdierno die mensis Januarii, & anni novi primo, quisque mittit, aut accipit strenas. Viri divites, atque nobiles, servis suis fidelissimis dabunt res pretiosissimas; ex contrario pauperes atque nullius fortunæ homines offerunt principibus dona parvi momenti, ad captandam gratiam. Ego qui hoc tempore meliora non habeo, ad te mitto (Dux eruditissime) strenas literarias, epistolas scilicet meas, quas tu jamdudum singulas legisti libentissime, collectas in volumen. Ne ægre feras rogo. Vale. Die 1 *Jan.* 1727.

E P I S T. XXXII.

GRatulor tibi, gratulor mihi, gratulor omnibus bonis, prosperam valetudinem tuam restitutam : non ego etenim solus angebar animo, sed omnes erant valde tristes, cum intelligerent te ægrotasse per tres dies continuos : uxor mea, quæ te optime novit, amici omnes ; uno verbo, senes, vetulæ, pueri, puellæque, quæ obviam mihi venerunt, clamabant alta voce ; dic amabo, quomodo se habet Gulielmus Dux ? nostra spes, & omnis virtutis speculum ; profecto si ille abibit ad plures, nos omnes quotquot sumus, descendemus in eandem cymbam Charontis, & cessabimus esse inter vivos. Vale & vive feliciter, ne moriantur multi boni. Die 2 Jan. 1728.

E P I S T. XXXIII.

PER duodecim annos continuos iter institui per omnes fere Europæ regiones, & colloquia habui cum multis viris illustrissimis, baronibus scilicet, comitibus, ducibus, principibus, episcopis, cardinalibus, nec non cum ipso pontifice

tifice Romano : sed, ut verum fatear, nemo horum invitabat me ad computationem infusionis theæ, nisi optimus Gulielmus Cumberlandiæ Dux ; cui infinitas & immortales habeo & ago gratias. Vale. Die tertio *Jan.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XXXIV.

Alexander Macedoniæ rex, Philippi filius, habuit præceptorem Aristotelem, philosophum magni nominis, quem jussit Alexander, ut accurate & ad amussim, describeret naturam, vel indolem, omnium piscium, avium atque quadrupedum ; nunc & ego, Princeps serenissime (doctrina æmule Alexandri) cum valde ames rerum naturalium historiam, quotidie aliquid literarum de virtute atque vitio alicujus animalculi, ad te per meum tabellarium mittam diligenter. Vale,
4 *Jan.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XXXV.

IN mandatis mihi dedisti, ut naturam ranarum describerem ; & cum meum est officium morem tibi gerere (celssissime Princeps) in omnibus rebus

rebus liticis : rem ipsam sic habeto. Rana est animal aquaticum & terrestre, coaxans magno strepitu, præcipue tempore æstivo, in fossis atque stagnis. Hieme non invenies ranas, quia necantur frigore. Magna olim fuit pugna inter ranam & murem ; sed milvius, avis rapax, laceravit ambos bellatores, quemadmodum scriptum reliquit Æsopus in suis Fabulis. Vale. Die 6 Jan. 1727.

E P I S T. XXXVI.

AUdivi post prosperam valetudinem restitutam, te heri prima vice prodiisse in publicum, & manu tua duxisse clementissimam reginam in magno hominum conventu, qui omnes gaudebant quam maxime te bene valere : hac nocte forsitan tu choreas duces, quia omnibus est notum te ad numeros fati commode saltare. Die septimo Jan. 1727.

E P I S T. XXXVII.

ILLustrissima domina Tipping nullo modo est adulatrix, neque inservit animi tui affectibus,
mittendo

mittendo tibi reculas parvi momenti, nugas scilicet inanes, quæ tantum bimulis vel trimulis gratæ esse possunt; sed tibi dono dedit naviculam bellicam, cum toto suo ornatu, quæ te monebit quotidie, ut incipias notitiam habere de re nautica, quia suo tempore futurus es archithalassus totius Angliæ, ad superanda omnia monstra marina, piratas scilicet, & omnes alios hostes populi Britannici. Vale. Die 8 *Jan.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XXXVIII.

CUM heri laborares exquisitissimis illis aurium doloribus, profecto adeo dolebam tuam vicem, ut dolores tuos, si id fieri poterat, in aures meas transfulissem libentissime; sed quod penes me est, faciam sine ulla exceptione loci vel temporis, precabor scilicet Deum O. M. ut in futurum pellat longissime a tua Altitudine, morbos atque dolores omnis generis. Vale. Die nono *Jan.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XXXIX.

PECuniam quam mihi heri tradidisti, nescio quo malo fato, oblitus sum tibi (Princeps illustrissime) reddere; sed cum essem in vivario, in saccum immittendo manum meam, sentiebam iisdem esse ærarium tuum; quamobrem festinabam ad aulam, ut restituerem tibi tuos nummos, ut eos hoc tempore festivo, distribuas inter tuos servos & ancillas, pro strenâ, ut tibi omnes benedicant, & serviant alacrius. Vale. Die decimo
Jan. 1727.

E P I S T. XL.

NON ita pridem somnium meum interpretatus es dextre & docte satis, ideoque abs te peto, dic sodes, quid sibi vult somnium hoc, quod somniavi hodie, hora quinta matutina? vidi scilicet puerum bonæ formæ, & egregie vestitum; attamen ludibundum satis, & nugatorem maximum, quod cum viderit hujus pueri pater (qui erat vir plane optimus) exuit filium suum istis vestibus pretiosis, & eas dono dedit
puero

puero pauperi & modesto, qui colebat virtutem & bonas litteras. Vale. Die 11 *Jan.* 1727.

E P I S T. XLI.

AUdivi a multis clementissimam Reginam, plurimis nobilibus viris comitatam, in vivario heri ambulasse, per duas horas continuas; miror profecto te hoc tempore sereno nunquam prodire foras, quia moderata ambulatio multum conducit sanitati corporis & animi. Vale. Die 12 *Jan.* 1727.

E P I S T. XLII.

HERI tempore matutino vidi Regem nostrum potentissimum, cum serenissima Regina penitentem ecclesiam, sed te nunquam vidi. Ideoque magnopere scire a te velim, quam petis ecclesiam? Anglicam, Gallicam, Germanicam, vel plane nullam? forsan etenim colis Deum in tuo cubiculo. Quicquid sit, mihi satis persuadeo, te ludendo & garriendo, non consumere ullam diem dominicam. Vale. Die 13 *Jan.* 1727.

E P I S T.

E P I S T. XLIII.

SEmel atque iterum te monui (Princeps celsissime) hominem vocari Microcosmum, vel parvum mundum; quia nihil est in mundo magno, quod non invenias in tuo corpore; saxa etenim referunt ossa, capilli gramen, aqua sanguinem, flumina venas & arterias, magna tussis terræ motum: & quemadmodum animus regnat in humano corpore, sic Deus O. M. dirigit universam machinam quam habes ante oculos, terram scilicet, & cœlum, cum septem planetis, & omnibus stellis fixis. Vale. Die 15 Jan. 1727.

E P I S T. XLIV.

Observavi jamdudum, te vehementer ambire notitiam corporis humani; verbis paucissimis sic habeto rem totam: est pulcherrimum ædificium, duobus columnis sustentatum; quas Latine vocamus pedes. Dividitur in tria cubicula vel contignationes tres, quorum supremum est cranium, in quo est cerebrum: medium est pectus,

pectus, quod cor continet atque pulmones. In infimo cubiculo est jecur & ventriculus, ubi quoque sunt intestina (vulgo *guts*). Vale. Die 17 *Jan.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XLV.

HERI satis bene intellexi, te magno affectum esse gaudio, cum meam epistolam de partibus humani corporis perlegeres. Sed scias velim (Principum optime) corpus nullius esse pretii, si id comparaveris cum animo immortalis: ideoque apud me stat (Deo dante) ob oculos tuos ponere naturam humanæ mentis, cum variis ejus affectibus; quam doctrinam si recte comprehendere possis, tu statim incipies noscere te ipsum; quæ profecto notitia omnium studiorum est finis ultimus. Vale. Die 18 *Jan.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XLVI.

COrpus humanum, etiam si mira arte sit fabricatum a sapientissimo Artifice, qui creavit mundum; attamen nihil aliud est quam
animæ

animæ domicilium. Et quemadmodum rex pluris æstimatur quam ullum splendidissimum palatium, gladius quam vagina, gemma quam capsula; ita anima tua pluris est pretii, quam tuum corpusculum. Quod si verum est (crede mihi, verum est, charissime Dux, quam quod verissimum) tu debes magis ambire ornamenta animæ tuæ, quam cibos delicatos pro ventriculo, vel pro humeris vestimenta serica. Vale. Die 19 Jan. 1727.

E P I S T. XLVII.

ARS longa est atque difficilis, sed nostra vita valde brevis, quæ dividitur in varias partes, scilicet infantiam, pueritiam, adolescentiam, juventutem, ætatem virilem, senectutem, & vitam denique decrepitam; cum homines repuerascunt, loquentes & garrientes quicquid in buccam venit; & quia non possunt incedere recto statu corporis, utuntur baculo. Ideoque si vita est adeo brevis, da operam tuis studiis, quia hora ruit sensim sine sensu. Vale. Die 20 Jan. 1727.

E P I S T. XLVIII.

NUdiustertius me monuisti, serenissimum atque potentissimum Borussiae Regem, fere ad cineres fuisse crematum, in urbe Dresdae. Hodie fert fama publica, Hispaniarum Regem abiisse ad plures, & reliquisse sceptrum atque coronam filio suo, Asturiae Principi; quod si verum sit, non est quod timeamus bella horrida; sed studia literarum, atque omnes ingenuae artes floreunt per totam Europam. Vale. Die 21 Jan. 1727.

E P I S T. XLIX.

AD E O benigne atque clementer me tractasti hesterno die post meridiem, atque diligens fuisti in persequendis tuis studiis, ut animum meum magna voluptate recreaveris; &, quod caput rei est, liberaisti me a pessima mea tussi; uno verbo, si hoc pede pergas, vergendo quotidie in melius, inservies tuis studiis, famae tuae, & vitam meam reddes longiorem, atque suaviorem; quod si facies, gratum erit mihi ut nihil gratius esse possit. Vale. Die 22 Jan. 1727.

EPIST.

E P I S T. L.

HOdierna die Rex noster clementissimus, magno hominum concursu, ingressurus est Domum Parlementi, ubi veniam dabit deputatis populi Britannici, eligendi oratorem; sedebit in throno suo, & in capite habebit coronam gemmis ornatam, quemadmodum vidisti (serenissime Princeps) die coronationis ante menses tres. Vale. Die 23 Jan. 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LI.

SEptimana superiore, multos atque prolixos habuimus sermones de figuris hominum bicipitum, tricipitum, labeonum, atque loripedum; & valde desiderabas, ut paucissimis verbis te docerem, quid est monstrum, quid gigas, quid denique nanus? Respondeo; quod abit a forma ordinaria, vocatur monstrum; quod majus est debito, vocatur gigas; & quod minus est debito, vocatur nanus. Vale. Die 24 Jan. 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LII.

SAtisfeci tibi, quam optime poteram, de gigantibus atque nanis in epistola mea ad te, inclyte Dux, heri data; hodie repetam tibi, quid nuper legi de Austriæ Principibus; qui, si fides sit adhibenda historicis, omnes ad unum sunt labeones. Ego ipse Carolum sextum Germaniæ imperatorem sæpius vidi, & si tua Celsitudo mihi velit credere, est revera labeo. Vale. Die 25 *Jan.* 1727.

E P I S T. LIII.

HERI, recuperandæ sanitatis causa, ambulavi ad oppidum vulgo Kensington, ubi cum amico prandebam in hospitio publico; tum hora secunda reverti in urbem, ut te, Dux serenissime, convenirem hora quarta: scias velim, omnes incolas ejus vici te magnopere amare, & me rogasse, qui valeres, & quando eos esses revisurus? Vale. Die 26 *Jan.* 1727.

E P I S T. LIV.

LEgisti, quemadmodum spero, elegantissimam orationem domini Regis ex folio, ad nobiles suos, atque deputatos populi Britannici, qua monet omnes ad pacem atque concordiam. Affirmat quoque, si Hispaniarum rex non vult inire fœdus amicitiae cum Anglis, magnum bellum ei sine mora esse inferendum. Vale. Die 27 *Jan.* 1727.

E P I S T. LV.

JA M tandem post multas septimanas, domina Smith, morum tuorum optima magistra, prosperam recuperavit valetudinem. Quæso te, Princeps optime, esto moriger ejus mandatis, ne de novo cadat in recidivam, quæ sæpe pejor est morbo primario. Vale. Die 28 *Jan.* 1727.

E P I S T. LVI.

NOVI puerum nobilem, cui est egregia indoles, magnum acumen, & memoria plane divina; perlegendo etenim paginam integram ter vel quater, memoriter poterit repetere. Alterum novi juvenem, adeo tardi ingenii, ut si vel prælectionem millies legat, nihil retinere possit, ac si esset cribrum pertusum. Tu, Dux inclyte, quis horum culpandus sit vel puniendus, si non satisfecerit suis preceptoribus, esto justus judex; & nihil tribue animi affectibus. Vale. Die 29 *Jan. 1727.*

E P I S T. LVII.

Hispani, Galli, Itali atque Germani, magnopere colunt vineas; regiones enim sunt calidæ, ideoque habent vinum in magna copia, & parvo pretio. Sed insulæ Britannicæ sunt magis frigidæ, ideoque non optimo successu colunt vitem; quamobrem incolæ, pro vino habent cerevisiam generosissimam, quam sæpe non modo ad sanitatem corporis, animique alacritatem, sed
ad

ad ebrietatem usque bibunt. Vale. Die 30
Jan. 1727.

E P I S T. LVIII.

VIR aliquis bonæ fidei me monuit, te, Dux
incline, instituturum convivium valde splen-
didum, die tuo natali, decimo quinto scilicet
proximi mensis Aprilis, & invitaturum quamplu-
rimos convivas magni nominis, qui omnes futuri
sunt valde hilares, quia Cumberlandiæ Dux, eo
tempore (favente Deo) annum suæ ætatis octa-
vum incepturus est; & quod jam possit satis bene
loqui linguas tres præter vernaculam. Vale fe-
liciter. Die 31 *Jan.* 1727.

E P I S T. LIX.

EGO candide profiteor, me non satisfecisse
Celsitudini tuæ, de modo conficiendi lin-
tea atque pannos; ideoque author tibi sum, ut
quam primum attingas annum tuæ ætatis deci-
mum, tu ipse oculis examines diligenter res ar-
tificiales; quæ multo facilius intelliguntur semel
atque iterum eas videndo, quam audiendo pro-

lixos sermones præceptorum, qui rarissime ipsi intelligunt artes mechanicas. Vale, & ignorantia meæ ignoscere rogo. Die 1 *Feb.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LX.

NON ita pridem alloquutus sum sartorem, ut ex subtilissimo panno (cujus specimen tu vidisti nudius tertius) conficiat mihi novas vestes, ad celebrandum diem natalem serenissimæ Reginæ, diem scilicet primum mensis Martii. Habebo quoque gladium capulo argenteo, pileum novum, capillitium novum, chirothecas novas, uno verbo, tantum non omnia erunt nova. Vale. Die 2 *Feb.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXI.

OBvium habui hodie mane sutorem optimæ notæ, qui confuturus est mihi calceos, ocreas, crepidas, atque perones; & nisi fama sit mendacissima, sutor meus non habet sibi similem, in tota urbe Londinensi: si tibi placet, parabit tibi calceos, & ostendet tibi suam subalam, modulos,

dulos, aliaque instrumenta futoria. Vale. Die
tertio *Feb.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXII.

ADamus omnium mortalium parens, nullam
habuit domum, multo minus palatium; quia
istis temporibus, nullus erat faber lignarius, ne-
que murarius, qui ex lapidibus & lateribus ex-
trueret muros; sed vixit sub arborum ramis;
quia paradisus posita erat in regione temperata;
& ejus filii postea, in locis frigidis habitabant
speluncas; & tandem Adami nepotes ædificabant
sibi domos, atque agebant vitam sub tentoriis.
Vale. Die 4 *Feb.* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXIII.

NOndum per septimanam unam, tu te exer-
cuisi in ludo plumæ volantis cum reticu-
lo, attamen egregios profecto fecisti progressus;
sed, amice te moneo, ut tibi caveas, ne cursites
plus debito una vice, quia heri fatis videbam te
ex ludo fuisse fatigatum; & ut verum fatear, ego
ipse

ipse nimio motu, vix poteram ludere diutius, adeo eram fatigatus. Vale. Die 6 *Feb.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXIV.

SPonte tua promifisti, ad me dare literas Gallice, manu tua confcriptas, easque ad domum meam mittere per tabellarium; sed hactenus frustra eas expectavi; quamobrem valde vereor, ne Altitudinis tuæ epiftola fit intercepta (quod Deus prohibeat) vel forfan tabellarius est nequam & nullius fidei. Vale. Die 7 *Feb.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXV.

AUdio te fuiſſe heri in urbe, cum ſereniſſima Regina noſtra, ad videndas figuras eleganter in cera ductas, in quibus ſine dubio vidifti dominam de Shipton, quæ olim (ſi fides eſt adhibenda famæ) erat ſcœmina maxime celebris, quæ, poterat prædicere res futuras; ſed (me iudice) erat anus loquax, quæ, more Pſittacorum, loquebatur quicquid in buccam venit. Vale. Die 8 *Feb.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T.

E P I S T. LXVI.

EST in ore omnis populi, aliquem juvenem valde nobilem, male tractasse suam sororem natu minimam, quamobrem delatus fuit ad summum magistratum, atque parum abfuit quin conjiceretur in carcerem publicum; dic quæso, si quid audivisti de hoc negotio, quia valde velim scire nomen istius pueri. Vale. Die 9 *Feb.* 1727.

E P I S T. LXVII.

EPistolam tuam stilo Gallico scriptam, magni animi alacritate, bis, ter, quater, quinque legi, & de novo eam incipio relegere, ut Deus unus noverit, quando finem facturus sum legendi, adeo ejus lectio est mihi grata; si sæpe ad me scripserit Celsitudo tua, magno honore atque beneficio me afficies, & tu ipse scribendo discas scribere; & orthographiam Gallicam magnopere coles. Vale. Die 10 *Feb.* 1727.

EPIST.

E P I S T. LXVIII.

CIncinni tui adeo eleganter sunt crispati, ut vehementer velim me doceas, quis est tonfor tuus, qui quæso vocatur, & ubi habet domicilium? Quia procul dubio barbam radere acuta novacula optime novit, qui tam egregie artem intelligit concinnandi atque demendi crines tuos. Vale. Die 13 *Feb.* 1727.

E P I S T. LXIX.

EN habes, discipulorum optime, historiam valde tragicam, de Sacerdote Pontificio, qui persuadere tentavit puero rustico Lutherano amplecti religionem Romanam; sed cum puer ei noluit morem gerere, sacerdos personavit Diabolum, quem intrepide aggressus est juvenis magna securi, & sub Diaboli forma, divisit caput sacerdotis in partes duas. Vale. Die 14 *Feb.* 1727.

E P I S T. LXX.

MOnui te heri per literas de duello inter
servum rusticum, & sacerdotem ecclesiæ
Romanæ; qui induens formam Dæmonis, vitam
suam stultissime pro morte mutavit: neque est
alienum abs re nostra, ut hodie te certiolem fa-
ciam de pugna in meo horto pugnata inter duos
Gallos, quorum unus erat pater, alter vero filius,
& pater interfectus fuit a filio. Vale. Die 15
Feb. 1727.

E P I S T. LXXI.

Hesterno die, cum valedicerem Celsitudini
tuæ, hora quinta me certiolem fecisti, te
sine mora petiturum tragœdiam de morte Julii
Cæsaris, qui occisus fuit in senatu, a Bruto aliis-
que senatoribus. Dic quæso, an hæc tragœdia
magis palato tuo placeat, quam Terentii Comœ-
dia, non Anglice, sed Latine pronuntiata a pueris
scholæ Westmonasteriensis. Vale. Die 17 *Feb.*
1727.

E P I S T.

E P I S T. LXXII.

GAudeo ex animo, me nugacibus meis, & de lana caprina literis, provocasse tandem tuam Celsitudinem ad respondendum manu tua, stylo Gallico; quia omnes amici mei atque inimici omnes, uno ore affirmant me esse hominem felicissimum, qui habeo commercium literarum cum inclyto (& quod caput rei est) cum doctissimo Gulielmo, Cumberlandiæ Duce, qui multum superat omnes Principes suæ ætatis, in omni doctrinarum genere. Vale. 18 Feb. 1727.

E P I S T. LXXIII.

REdditiæ fuerunt mihi humanissimæ tuæ literæ, quibus nihil palato meo poterat esse dulcius vel gratius; quod attinet ad Gallorum pugnam ad mortem usque pugnata, sic se res habuit; Gallinam in eodem horto nive candidiorem habui; hæc discordiæ semina inter eos sparsit, quemadmodum olim pulcherrima Helena causa fuit belli Trojani. Et observes velim, serenissime

me Princeps, omnia fere magna ab initio mundi bella, a fœminis mota fuiffe. Vale. Die 19 *Feb.* 1727.

E P I S T. LXXIV.

MArcus Tullius Cicero, cujus epistolas, tanta cum laude & voluptate tua, interpretaris diligenter bis de die, erat vir eloquentissimus, qui poterat persuadere pro suo libitu, populo Romano; attamen fuit satis infelix, quia caput ei amputavit Marcus Antonius. Vale. Die 20 *Feb.* 1727.

E P I S T. LXXV.

TU mirifice laudas Julium Cæsarem, & audacter affirmas, eum fuisse omnium imperatorum longe maximum; contra, doctissima Domina L. tollit Hannibalem supra sidera, atque præfert eum Cæsari; hic etenim pestem belli civilis intulit in Italiam; ille vero defendebat bona fide, ad mortem usque, suos Carthaginienses. Vale. Die 21 *Feb.* 1727.

E P I S T.

E P I S T. LXXVI.

UT vere dicam, nihil mihi hodie in mentem venit, scriptione dignum; attamen mittere ad tuam Celsitudinem aliquid literarum necessarium esse judico, ut te reprovocem, atque lacessam ad rescribendum, quia literæ tuæ sunt mihi atque amicis meis omnibus, saccharo atque melle dulciores. Vale. Die 22 *Feb.* 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXXVII.

LEGI nudiustertius in novellis publicis, sororem tuam charissimam Ameliam) quæ per menses tres continuos adversa usa est valetudine) jam tandem convalescere, & prodire foras ambulandi causa; utinam verus sit rumor, nam ea serenissima Princeps est speciem suavissimæ indolis, & maximum hujus temporis ornamentum. Vale. Die 23 *Feb.* 1727 $\frac{7}{8}$.

EPIST.

E P I S T. LXXVIII.

OPtime nosti nullum esse fœdus ineundum sine consensu duorum: ego frustra laboro, atque ad ravim clamo, nisi tua Celsitudo serio valedicat omnibus tuis nugis, & intendat animum tuum ad expediendas epistolas Ciceronis, ante diem natalem clementissimæ Reginae; quod ut facias (facies quemadmodum spero) iterum atque iterum te submisisse atque peramanter rogo. Vale.
Die 26 Feb. 1727.

E P I S T. LXXIX.

HERI sartor meus, quemadmodum promisit, tradidit mihi vestimenta nova, die natali induenda (si bene valeam.) Adeo sunt nitida (crede mihi) ut nisi omnibus esset notum me tuum esse pædagogum, forsan multi putarent me esse aliquem magnæ notæ; dic mihi quæso te, quomodo incedes tu, isto die? An rubris, cæruleis, flavis, vel diversicoloribus vestibus es vestiendus? Vale.
Die 27 Feb. 1727.

Part I.

F

E P I S T.

E P I S T. LXXX.

INfinita tibi debeo beneficia, plura tamen Cel-
 fitudini tuæ debere velim; sed certiore te
 facio, nihil hoc tempore matutino petam, nisi id
 quod nequaquam honeste mihi negare potes, si
 famæ tuæ consulis; rogaturus etenim te sum ite-
 rum atque iterum, ut mentem intendas tuam,
 quantum poteris maxime, ut recte interpreteris
 epistolas tres Marci Tullii Ciceronis. Vale. Die
 28 Feb. 1727.

E P I S T. LXXXI.

HIC mensis Martii dies primus, est meis gen-
 tilibus Cambrobritannis, totius anni longe
 felicissimus, quia summa animi alacritate cele-
 brant hodie nativitatem Carolinæ nostræ, omnium
 Reginarum sine dubio optimæ, & colunt memo-
 riam quoque Sancti Davidis; qui porro viridi or-
 natus, in magno bello superabat Anglos: quam-
 obrem populares mei in pretio habent hanc her-
 bam semper viridem, ut pulcherrimum animi
 constantis

constantis signum ; contra Angli in odio habent
porrum, neque ejus odorem ferre possunt. Vale.
Die primo optimo mensis *Martii*. 1727.

E P I S T. LXXXII.

Satis vidi hesternam diem maxime tibi fuisse
gratam, & tu facile intelligere poteras, ean-
dem mihi esse dulcissimam. Precor D. O. Max.
ut sospitet clementissimam nostram Reginam per
multos continuos annos ; & ut primus dies *Martii*
recurrat sæpissime : quia te certiore facio, nun-
quam dabis operam studiis, die natali nostræ Re-
ginæ, & die festo Sancti Davidis. Vale. Die
2 *Martii* 1727.

E P I S T. LXXXIII.

Gratulor tibi tantam felicitatem in epistolis
Ciceronis interpretandis ; brevi tempore ag-
grediemur Plinium, qui integrum exaravit volu-
men epistolarum, stilo eleganti atque perspicuo
scriptarum ; quæ omnes, ausim affirmare, palato
tuo erunt gratissimæ ; post hæc, alios authores
F 2 qui

qui dederunt literas ad amicos, examinabimus diligenter. Vale. Die 3 *Martii* 1727.

E P I S T. LXXXIV.

DUO legati Reipublicæ Hollandiæ, magno concursu suorum gentilium comitati, ex Turre Londinensi, ad Regium Palatium (vulgo *Somerſet Houſe*) hodie venerunt, ubi splendide sunt tractandi, per spatium tridui, poſthac convenient Dominum Regem atque Reginam, iisque bene precabuntur: neque tu, inclyte Dux, prætereundus es inſalutatus: ut habeant quod de tuis virtutibus, & de tua doctrina, referant ſuis Batavis. Vale. Die 5 *Martii* 1727.

E P I S T. LXXXV.

JAM diu nihil ad me dedisti literarum, pro more ſolito, itaque non poſſum non timere, ne forſan (quod Deus prohibeat) tabellarius tuus laboret podagra; quare ſi me amas, rogo te iterum atque iterum, adhibe alium ſervum bonæ fidei, donec alter tardipes incipiat convaleſcere,

ne

ne cesset tua scriptio epistolica. Vale. Die 6
Martii 1727.

E P I S T. LXXXVI.

SEptem mundi miracula numerabat veneranda
antiquitas, quæ ex ordine sic habeto, Pyra-
mides in Ægypto, Labyrinthus Dædali, muri Ba-
bylonis, Mausoleum vel Sepulchrum Cariæ Regis,
Templum Dianæ Ephesi, Colossus Jovis Olympii
in Insula Rhodo, Templum Solomonis. Et
nostra tandem ætas peperit octavum. Verbum
fat sapienti. Vale. Die 7 *Martii 1727.*

E P I S T. LXXXVII.

Celsitudo tua nudius tertius promisit sponte
tua, ad me dare aliquid literarum, atque ho-
die bene mane accepi tuam epistolam, non penna
scriptoria sed penicillo exaratam; & profecto
tanta in te est bona fides, ut digito auriculari
potius scriberes, quam ut meam expectationem
falleres. Vale. Die 8 *Martii 1727.*

E P I S T. LXXXVIII.

AUDIO plures latrones nequissimos, qui viros bonos de nocte aggrediebantur eos spoliandi causa, esse captos a licitoribus, & in carceres coniectos; donec suo tempore rapiendi sunt ad furcam. Vale, Deus nos omnes fospitet a latronibus. Die 9 *Martii* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. LXXXIX.

NUPER me certiore fecisti tuam Celsitudinem abhorrere ab epistolis longioribus. Esto bono animo, te quæso, in futurum etenim, ea brevitate, ut nihil brevius vel compendiosius esse possit. Vale. Die 11 *Martii* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XC.

GAUDEO mirum in modum epistolas Angeli Politiani tibi esse gratas; sunt profecto magnopere elegantes atque breves; ut non miror eas esse gustui tuo saccharo atque melle dulciores;

ciores; Erasmi quoque literæ adeo sunt intellectu faciles, & acumine plenæ, ut earum auctorem, velis nolis, amare debeas. Vale. Die 12 Martii 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XCI.

Cives Attici vel Athenienses, res parvi momenti atque nugæ multis verbis exprimere callebant; contra Lacedæmones vel Lacones maxima negotia, verbo uno vel altero facillime expediebant; dic, amabo, suavissime Princeps, an vis ut ego stilo Attico utar, vel Laconico? Vale. Die 13 Martii 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XCII.

Rumor est sparsus per totam urbem, Principem Frisiæ, brevi tempore in hanc Aulam esse volaturum: Quatuordecim abhinc annos, vidi eum peramanter valedicentem serenissimis tuis Annæ atque Ameliæ sororibus; erat tum trimulus, optime formatus & bellus, ut nihil formosius esse possit; serenissimum hujus

patrem multos abhinc annos, Ultrajecti ad Rhenum novi, ibi studiis incumbentem : erat Princeps brachio fortis, & rei militaris peritissimus; sed nescio quo infelici fato, dum in curru trajiceret aquas, miserrime fuit suffocatus. Vale. Die 14 Martii 1727.

E P I S T. XCIII.

Salve mi Gulielme Dux charissime. Vale. Die 15 Martii 1727.

E P I S T. XCIV.

NOVI Celsitudinem tuam optimum esse somniorum interpretem; utinam velis interpretari hoc Ænigma. Quod sic habeto: Pater habet duodecim filios, & quisque filius habet triginta filias, quæ moriuntur quotidie, & tamen vivunt. Eris mihi Œdipus, si hæc recte explicueris. Vale. Die 16 Martii 1727.

E P I S T. XCV.

ME miserum ! stupidus sum, & stupidus ero usque ad mortem ; natus enim fui in libris, nutritus quoque in libris, devoravi multa volumina Græca & Latina ; attamen ut verum fatear, ad hunc usque diem non novi viginti quatuor literas. Tu si nosti hujus animalis nomen, charissime Dux, eris mihi non tantum CEdipus sed etiam magnus Apollo. Vale. Die 17 Martii 1728.

E P I S T. XCVI.

FAMA fert magnum fuisse terræ motum in Scotia, & terram ita saltasse, tripudiasse, & titubasse, ut homines ejicerentur ex lectis, & alii ambulando, sæpissime ea caderent ; quia non poterant stare recto talo ; plures abhinc annos semel sensi terræ motum, cum tota domus concutiebatur ; & magnopere timebam, ne actum esset de me, & de tota familia. Vale. Die 19 Martii 1728.

E P I S T.

E P I S T. XCVII.

Magna laudatio te manet, si me docere possis, cujus generis est hoc animal, dic, quæso, an est bipes, quadrupes, volucris, vel piscis? Tempore matutino incedit quatuor pedibus, meridiano duobus, vespertino verum tribus pedibus. En, Dux illustrissime, habes pulcherrimam occasionem monstrandi magnum acumen tui ingenii. Vale. Die 20 *Martii* 1727.

E P I S T. XCVIII.

EST proverbium vulgare in ore omnis populi, pessimum esse imperatorem qui sibi imperare non potest, quoniam impossibile est vincat hostes multos, qui unum superare non novit: Alexander ille magnus, ut armis invictus laudatur; ita ira victus, culpatur ab omnibus. Gaudeo magnopere te jam esse egregium imperatorem domi tuæ, & summa cum dignitate dominari animi tui

tui affectibus. Vale feliciter. Die 21 *Martii*
1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. XCIX.

TE semper omnibus in rebus expertus sum
amicissimum atque benevolum; siqua un-
quam in re, tuo favore atque gratia opus fuit,
nunc profecto est maxime; sed quoniam est
negotium maxime momenti, non per tempus
licet rem totam scribere in hac brevissima
Epistola Laconica; sed ego ipse quantocyus
tibi coram exponam, verbis quam plurimis;
& quemadmodum spero, libenter mihi inservies
in hoc articulo temporis. Vale. Die 22 *Mar-*
tii 1727 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. C.

STAT apud Dominum Regem atque Re-
ginam, sine mora Ameliam, serenissimam
sororem, ad Balneum, recuperandæ sanitatis
causa, mittere; eam comitantur omnes boni,
ardentissimis suis precibus, ut quantocyus con-
valescat,

valeſcat, & ad te redeat, ſana, hilaris, ruens in collum tuum, libando tibi, quemadmodum ſolebat anno ſuperiore, centum mille oſcula. Vale. Die 23 *Martii* 172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. CI.

DIC quæſo, chariſſime Dux, ſiquid audi-
viſti, de adverſa valetudine illuſtriſſimi
præfulis Archiepiſcopi Cantuarienſis, quia heri
fama tulit eum ceſſaſſe eſſe inter vivos; ſed
magnopere ſpero, famam hac vice eſſe men-
dacem; valde etenim eſt vir bonus, doctus,
tui amantiſſimus, atque dignus (ſi Deo pla-
cuerit) ut vivat per multos annos, ad regendam
Eccleſiam Anglicanam. Vale. Die 24 *Martii*
172 $\frac{7}{8}$.

E P I S T. CII.

DEDI ad te chariſſime Dux, centum præ-
terpropter epiſtolas, niſi fallor, quæ om-
nes Celſitudini tuæ, a tabellario meo bona
fide redditæ fuerunt, quaſque tu docte ſatis
in

in linguam vertisti vernaculam; si tibi videtur
cessabimus ab literarum commercio, ad mensem
unum vel alterum, ut eas, quas exaravimus,
de novo repetamus. Si me amas, cura ut
quam optime valeas. Vale. Die 25 *Martii*
1728.

O R A T I O

D E

ORIGINE & PROGRESSU

Christianæ Religionis

A P U D

B R I T A N N O S.

Habita die natali Serenissimæ Principis

W A L L I Æ

Primo Die MARTIIS, 1716.

AUTORE J. T. PHILIPPS.

L O N D I N I,

Impensis G. KEITH, in Gracechurch-Street. M.DCC.LXX.

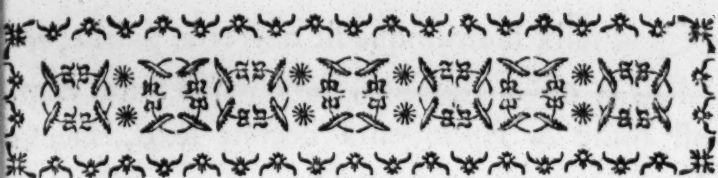

Odarium Cambrobritannicum.

Y Cymry mwynion medrys
Meun rhynewedd daun a dysc
Duw heddu yn rhodd anfonodd
Twyfoges yn ein mysc.

E in gwared rhag pabyddiaeth
A Distriu tîr ein gwlâd
Trwy audwr fradwr dyrys
Heb gantho fam na thâd.

Duw gatwo y wîr winwydden
Ai holl Hiliogaeth hardd
Tro fyddo dydd gwyl Ddewi
A Cennin Gwyrdd meun Garrdd.

O R A T I O

D E

ORIGINE & PROGRESSU

Christianæ Religionis

A P U D

B R I T O N E S.

VIRI Britones antiquitate generis, mitra,
toga, vel armis splendentissimi, cujuscun-
que denique ordinis vel dignitatis, incolæ,
accolæ, cives, hospites, quotquot estis.

G 2

Quod

Quod felix faustumque sit universæ patriæ, ecclesiæ, & nobis omnibus, revertentis hujus Anni post mille & septingenta decimi sexti, mensis Martii primus hic illuxit Dies; quo sedulo operam demus ut tristitia & feralia ne nominentur quidem; si quid enim unquam, Dei beneficio atque munere, datum fuit Britannis, quo merito atque optimo jure gauderent, id profecto illis accidit hodierno die, quo cumprimis Sancti Davidis Menevensis Archiepiscopi recolimus memoriam, viri pietate erga Deum & erga patriam, maxime conspicui. Insuper, quod profecto caput rei est, celebramus hodie natalem diem Serenissimæ Dominæ Carolinæ Brandenburgicæ, Walliæ Principis, antiquitate generis, bonis fortunæ, corporis forma, & animi dotibus, locupletissimæ: de quibus sigillatim mihi esset dicendum, nisi nimis verear, sancti viri Manibus, Optimæ Principis virtutibus, vobis omnibus, ipsimet mihi denique, me minime placitum; & quod amplius dicam, valde metuo, ne forsitan eandem referem responsionem, quam retulit olim, non sine multo sale, Herculis Laudator aliquis imprudentissimus, respondente ex adstantibus

tibus nonnullis, *Ecquis est hominum, quæso te, qui non laudat, qui non adamat, & mirum in modum non admiratur Herculem, nisi bipedum qui sunt longe inutilissimi?* Quamobrem aliud proponendum est mihi hoc tempore Argumentum, quod, quemadmodum spero, gratum erit Convivis Eruditis, quam quod gratissimum; ut non minus animo quam ventre delectemur, quemadmodum memoriæ est traditum de Pomponio Attico, qui sine aliqua lectione nunquam cœnare solebat. Audivistis, Auditores, hoc matutino tempore Eloquia Dei, in lingua Cambrobritannica, in hac Metropoli, & per sparsas hujus Regni Provincias, olim Vernacula, & vestro beneficio, Viri Generosissimi, Postliminii Jure revocanda. Sed quia varietas delectat, Latino sermone de ortu & progressu Christianæ Religionis apud Britannos, constitui hoc tempore perorare coram. Quamobrem vos quæso, excitate atque expergefaccite animos vestros, quæque de rebus omnium gravissimis dicere ingrediar, ut penitus percipiat, navatote operam quantum potestis maxime. Majores nostri, Insulæ hujus aborigines, ea quæ nobis divinitus affulsit, æter-

næ veritatis luce caruerunt; nihilominus tamen, cum admirabilem innumerabilium stellarum, sine ulla erratione decurrentium, varietatem notaverint, facile intelligebant Præpotens aliquod Numen esse oportere, Immensum, Infinitum atq; Sapiens, a quo rerum universitas, & a principio constituta esset, & ejus consilio & voluntate regeretur. Postquam autem humani generis redemptionem Servator gloriosus confecisset, primis temporibus post Christi resurrectionem, viri Apostolici Incolis hujus Insulæ salutarem Evangelii Doctrinam promulgare voluerunt, annis bene multis, antequam Petrus venisset Romam, teste Baronio aliisque Historicis Pontificiis; quare non est quod laboremus, an historia sit vera, vel antiqua traditio, cum in hoc negotio confidentes habeamus reos. Sub Imperatoribus Romanis propagata fuit Christiana Religio, & Diocletiana persecutione, Martyrum nostrorum irrigata sanguine, magis magisque vixit. Constantinus Magnus, in gremio Ecclesiæ Britannicæ edoctus, primus fuit Imperator Christianus, cui pontifices Romani, quicquid habent potestatis, merito acceptum referunt; & si sana mens inesset

eis, quibus maxime inesset debet, grata voluntate
 colerent Ecclesiam Britannicam, quæ tot & tantis
 beneficiis beavit Romam : sed perit quod facis
 ingrato ! Doctrina Christiana, quemadmodum a
 viris Apostolicis recepta, ita immutata mansit ad
 adventum gentis Saxonicæ, quæ ad media seculi
 quinti, Britanniam appulerunt, qui hæc terras
 limpidissimis Evangelii scaturiginibus irrigatas
 invenerunt, qui cum vi & armis, multas Pro-
 vincias sub ditionem suam redegerunt, integra
 mansit Religio inter incolas, pendendo tributum
 victoribus, quemadmodum postulant mores bel-
 lici, cum quibus brevi tempore post coaluerunt ;
 ex quibus clare patet Doctrinam Christianam
 inter Anglosaxones fuisse notissimam quinquaginta
 vel eo amplius annis, antequam Augusti-
 nus Monachus, turpis lucris spe, & dominandi
 libidine ductus, oras appulerit Britannicas ; sexto
 quippe seculo venit homo vaser & ventosus, ad
 invadendam nostram Ecclesiam, erigendo novum
 Archiepiscopatum in ipsa Archiepiscopi Londi-
 nensis Diœcesi, quamobrem ipso facto Schisma-
 ticus sed homo superbus, hisce malis artibus mi-
 nime contentus, quin & Ecclesiam Cambrobri-
 tannicam

tannicam igne & ferro persequutus est, instigando Edelfredum Northumbriæ Regem, ut bella inferret Cambris: quo bello, in defendenda Primitivæ Ecclesiæ Disciplina, contra reptitias Romæ innovationes, bis mille, præter propter, viri Ecclesiastici vitam cum morte mutare non dubitarunt, quorum crudelissima cædes, sine ultione non diu mansit: Cadwallus quippe Walliæ & Cornwalliæ Rex, Edelfredum ad fluvium Humbriam usque ingenti strage profligavit, Ecclesiamque Britannicam, in istis regionibus stabilivit, quam & Oswaldus Rex, ab Aidano Episcopo Britannico edoctus, postea coluit diligenter. Regnum Cantii non armis, sed pactis, cessit Saxonibus, manente ibidem integra Christiana Religione, cum novis hospitibus communicanda; Lingua Saxonica per spatium 50 annorum Britannis familiari reddita, vel Britannica Saxonibus, quod & in aliis hujus Regni Provinciis procul dubio obtinuisse affirmare ausim; ita ut omnes facile intelligant, Evangelium apud Saxones non Romano, sed ministerio Britannico fuisse propagatum: cum verum sit quam quod verissimum, populum Britannicum in Loegria & Albania, nullo modo

modo fuisse deletum, vel sedibus suis expulsum. Si excipias viros Nobiles nonnullos, qui in Cambriam sese receperunt, cæteri victricibus Saxonum legibus, salva sua Religione, sese submiserunt: quem morem, sine ulla exceptione loci atque temporis, obtinere novimus. Hinc manifestum est consequens, incolas Angliæ & Australis Scotiæ, lingua tantum, non sanguine, non moribus, a Cambrobritannis esse distinctos, ita ut quotquot estis, Britanni sitis origine; Romani, Saxones, Dani, Normanni, nullam fere, vel levissimam certe mutationem in magna gente efficere potuerunt; invasiones quippe Peregrinorum, inundationis adinstar, brevi tempore, per agros longe lateque diffunduntur, sed cito transeunt, atque flumen suo alveo decurrit iterum, colluviei per campos, hinc inde vestigiis aliquibus remanentibus. Quod si ita res se habeat de ortu Religionis Christianæ, ejusque propagatione, inter Majores nostros, avetis scire Auditores, unde zizania Ecclesiæ Romanæ, ita ut in nulla Regione majorem protulerint segetem, quam in agris Britannicis? Responsio est in promptu: invadendo rapacibus manibus rem alienam; feriundo optimos

mos Principes Excommunicationis fulgore; ignorantiam crassissimam fovendo, cujus beneficio adulterinas suas merces majore venditarent pretio; omni denique turpissimi ambitus generi, quibus & hodierno die utitur astutia Episcopi Romani; sed quod præter cæteras machinationes rei Pontificiæ omni tempore inservire novimus, est doctrina illa rudis & incondita, vel ut clarius dicam plane Judaica, qua attribuitur Papæ, quicquid Judæi suo, quem frustra somniant, & usque expectant, Messiae. Extollunt enim suum Pontificem supra Reges & Imperatores, attribuendo illi imperium plane singulare & absolutissimum. Quod ut efficerent, Scripturæ Sacræ opposita fuit Theologia Ecclesiastica, Juri Civili autem & Ediâis Cæsarum, oppositum fuit Jus Canonicum, quam malefanam Doctrinam tempore *Caroli Secundi* quintæ Monarchiæ expectatores inter nos profitebantur palam; neque hodie desunt homines, specie tenus Ecclesiæ Anglicanæ commodo & caritate ducti, qui multos hunc in finem effutunt Sermones plane inconditos, sed intus & incute homines si introspexeris, dominandi libidine sunt perciti. Hi Papæ tubicines, & turpissimæ
præ-

præcursores servitutis, ab omnibus æquis æstimatoribus merito sunt habendi. Hisce in antecessum positis, si Reformationem Religionis defendendam in me fusciperem, idem supervacaneum aggrederer opus, ac si Israelita nonnullus, exitum ex Egyptiaca vel Chaldaica servitute, Jubente Deo, magno apparatu verborum defendere fatageret; vel quod eodem redit, si fidelissimus Coronæ Magnæ Britanniae subditus, restaurationem Caroli Secundi legitimam esse multis argumentorum ponderibus probare contenderet; cum nemo est hominum qui non novit, ex supra dictis, Papam Romanum non majorem auctoritatem habere in Ecclesiam Britannicam; quam Presbyter Johannes, vel Mahumedanæ Religionis Antistes habere poterit. Equidem non sumus nescii, ne cui longa & indubitata possessio deberet auferri, apud Romanos obtinuisse Usucapionem & Præscriptionem: sed tamen in aliquibus casibus, etiamsi maxime quis bona fide rem possideret, (Juliani Imperatoris sunt verba) non tamen illi Usucapio ullo tempore procedit, veluti si quis liberum hominem, vel rem sacram vel religiosam, res furtivas quoque & vi possessas, sub potestate habeat;

habeat ; leges Attilia, Julia, & Plautia prohibent, ut diutina Possessio prodesse possit possessori. In excutiendo Pontificis Romani durissimo jugo, agebatur, Viri Britones, de Capite libero, de re sacra, de re vi & furto a justis possessoribus ablata, rapacibus manibus Sacerdotis superbissimi. Hisce itaque missis, consideremus diligenter, quomodo Deus Optimus Maximus, Principibus nostris bene vel male dixit, quemadmodum & illi bene vel male Episcopo Romano voluisse videbantur. Henricus Septimus *Colleto & Warnero* valde favens, Doctoribus in expugnandis Romæ superstitionibus, maxime insignibus. Proh Deum hominumque fidem ! quot quantisque successibus prosperis usus est hic egregius Princeps in erudendis bellorum civilium radicibus, quibus unice innixa erat Religio Pontificia in nostra Patria ; Henricus Octavus magnificus, liberalis, in asserenda libertate Patriæ & Ecclesiæ magnanimus, a Carolo Quinto Imperatore & a Galliarum Rege, aliisque Principibus, in pretio habitus. Edwardi historia est brevissima, sed Religionis nostræ cultoribus lectu jucundissima ; Maria populo & fati reclamantibus, contra torrentem

tem brachia dirigebat, Romanis incitata facibus. Elizabetha rem Britannicam restituit, diu & feliciter vixit: quare subditis suis mors ejus acerbissima, & memoria maxime colenda in perpetuum. Cætera non est quod prosequar, sed brevissimis quam potero verbis, animi cogitata vobiscum, quotquot estis viri Britones, communicare non dubito. Tristissimis temporibus vivimus, pro aris & focis pugnamus, libertatem & rem Sacram defendimus. Viri Britones, hic est articulus temporis, quo unusquisque nostri, ostendere debet, quid & quantum sit hominis; ut universi intelligant, nos nullas impensas, difficultates nullas, capitis pericula nulla recusaturos pro caritate patriæ: omnibus enim bonis expedit salvam esse libertatem Civitatis. Percurramus quæso, vetustissima & recentiora tempora; claræ sunt mortes habitæ, pro patria obitæ: Codrum commemorant Historici, qui se in medios immisit hostes, famulari veste indutus, ne posset agnosci; quod Oraculum erat datum, si Rex interfectus esset, victrices fore Athenas. Lacedæmoniis Leonidæ, Thebanis Epaminondæ, præclarissima sunt nomina: sed & Latimeri, Hooperi,

Hooperi, Cranmeri, Ridley, Ferrarii in ore sunt omnis populi Britannici; ut prætermittamus alios bene multos, qui pro libertate Patriæ & Religionis mortem obierunt acerbissimam. Eandem regionem juxta cum Religione poscimus, idem sumus populus, ab omni idolatria, rebellion, perjurio abhorrentissimus: quod attinet illos, vitiis hujusmodi turpissimis afflatus, monstra sunt hominum, & carcinomata corporis Britannici. Habemus nihilominus tamen quod Regi nostro GEORGIO, quod nostris Principibus, Ecclesiæ, patriæ, & nobis ipsis valde gratulemur, cum videamus tot & tantas societates, magna animorum consensione initas, magnoque vinculo amicitiae & fidelitatis confirmatas, ad defendendam libertatem patriæ; inter quas illustrissimas societates, hæc antiquorum Britonum cum primis merito venit nominanda, infirmo meo sermone non tamen laudanda coram; opus hoc prudenter relinquo Britonum nepotibus. Sed antequam finem faciam perorandi, vos monitos esse velim, Viri Britones, omni tempore fuisse hominum genus, qui nihil recte factum, nisi quod ipsi faciunt, putant; in
arduis

arduis quidem rebus & honestis, inertes sunt & ignavi, in alienis vero rebus corripendis audacissimi : hi cum nihil ex sese laude dignum proferre velint, alios cum, ob res bene gestas, in pretio apud bonos esse noverint, adeo cruciantur & affliguntur, ut non eis cibus, non potus, non lux, non vita ipsa suavis, nihil denique, præter maledicendi satietatem, illis dulce est ; hoc commune est, omnibus eis, qui Patriæ & Ecclesiæ inservire incipiunt, ut statim ab invidis, eorum fama, quasi a turbine aliquo quatiatur, & labe factetur ; qua in re, qui adeo delicati, & pusilli animi sunt, ut perterreantur, & ab incepto desistant, ii nihil unquam egregium, aut laude dignum exequi poterunt : qui vero tam generosa tamque excelsa mente præditi sunt, ut quamvis undique maledictorum aculeis incessantur, nihilominus tamen, quod semel in salutem vel ornamentum Patriæ, & in utilitatem multorum, prudenter & recte instituerunt, constanter urgent, & ad veri honoris atque dignitatis enitnutur arcem, ii vere magni Viri æstimandi sunt. Sed ingenio fortassis diutius debito indulsumus ; dies est genialis ; aliquid concedendum

dum est genio, ut omni ex parte hodierna so-
lemnitas sit integra & vere Britannica. Vivat
Dominus noster & Princeps Clementissimus
Georgius Rex; vivant Serenissimus & Serenif-
sima Walliæ Principes; vivat Regia Suboles;
omnes boni Britones dicitote, vivant!

D I X I.

雙叉

